

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

Predsednik Državnega zbora

EVA: 2013-3340-0028
Številka: 00716-12/2015/65
Datum: 1. 9. 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	- 2 -09- 2016
Šifra:	610-01115-1419
Povezava:	
EPA:	1428-VII
EU:	
Sign. zn.:	
Kratika:	

Vlada Republike Slovenije je na 99. redni seji dne 1. 9. 2016 določila besedilo:

- Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo – skrajšani postopek,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13).

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ter njegove uskladitve z drugimi predpisi (npr. Zakon o varstvu osebnih podatkov, Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju). Poleg tega se urejajo zadeve, vezane na datum uveljavitve zadnje novole Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, kot je obveznost usposabljanja članov svetov javnih zavodov in določitev prispevne stopnje za poklicno zavarovanje baletnih plesalcev. Nujna je hitra uveljavitev sprememb, kajti neudeležba na vsakoletnem usposabljanju članov svetov javnih zavodov pomeni razlog za njihovo razrešitev ali odpoklic. Prav tako so nujni popravki določb Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, ki se vežejo na poklicno pokojnino baletnih plesalcev saj sedanja dikcija ne omogoča ustreznega izvajanja zakona in ureditve položaja baletnih plesalcev.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12 in 10/14) in 235. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- Anton Peršak, minister za kulturo,
- Biserka Močnik, generalna direktorica Direktorata za ustvarjalnost, Ministrstvo za kulturo,
- Metka Šošterič, vodja Sektorja za statusne zadeve, Ministrstvo za kulturo,
- Matej Srdinšek Firm, vodja Službe za pravne in kadrovske zadeve, Ministrstvo za kulturo.

Mag. Darko Krašovec
generalni sekretar

Priloga: 1

PREDLOG
EVA: 2013-3340-0028
SKRAJŠANI POSTOPEK

ZAKON **O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O URESNIČEVANJU JAVNEGA INTERESA** **ZA KULTURO**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07- uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13; v nadaljevanju: ZUJIK) je temeljni zakon na področju kulture. Pri njegovem izvajanju so bile ugotovljene nekatere administrativne ovire in bremena, ki bi jih bilo mogoče odpraviti z manjšimi spremembami in dopolnitvami zakona ter natančnejšo določitvijo in dopolnitvijo nekaterih pravnih institutov. Na področju poklicne pokojnine baletnih plesalcev in samozaposlenih v kulturi pa so potrebne nekatere spremembe in dopolnitve, ki jim bodo dajale večjo socialno varnost, izhajajoč iz njihovega dela in danega prispevka h kulturi.

a) Nacionalni program za kulturo

Nacionalni program za kulturo v skladu s sedaj veljavnimi določbami ZUJIK predstavlja strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike izhajajoč iz zgodovinsko doseženega položaja kulture s katerim se za prihodnje štiriletno obdobje ugotovi vloga kulture v razvoju Slovenije in slovenskega naroda ter javni interes zanjo. Glede na vsebino, ki jo določa ZUJIK, nacionalni program za kulturo določa področja kulture, kjer se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, načrtuje investicije v javno kulturno infrastrukturo, postavi cilje in prioritete kulturne politike in določi čas za njihovo uresničenje ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje. Določa tudi usmeritve na področju investicij ter pravne, finančne in organizacijske usmeritve, ki so potrebne za njegovo uresničenje na državni in lokalnih ravneh.

Glede na naravo strateških dokumentov, ki naj bi opredeljevali dolgoročno vizijo razvoja na nekem področju, se je sedanja struktura nacionalnega programa za kulturo, opredeljena v ZUJIK, izkazala za neustrezno, tako vsebinsko kot tudi z vidika njegove časovne veljavnosti. Nacionalni program za kulturo prepodrobno in v prevelikem obsegu določa cilje, ukrepe in kazalnike. Strateški cilji dejansko niso uresničljivi v tako kratkem obdobju štirih let, kar velja tudi za skoraj vse nekoliko večje investicije, saj investicijski cikel (od idejne zamisli do prevzema zaključenega objekta oziroma začetka načrtovane dejavnosti v njem) pri nas praviloma traja veliko dalj časa od štirih let. Praviloma več časa zahtevajo drugi strateški premiki na posameznih področjih (npr. od zamisli sistemskih sprememb na določenem področju prek izdelave strategije in nato prenove zakonodaje v skladu s sprejeto strategijo in začetka delovanja morebitnih novih institucij), ki se velikokrat tudi ne zgodijo, zaradi objektivnih okoliščin (prenehanje veljavnosti NPK, menjava ministrov, vlade...).

b) Podajanje mnenj k strateškim načrtom javnih skladov, javnih agencij in javnih zavodov

Javnih zavodi, javni skladi in javne agencije morajo imeti za udejanjanje javnega interesa, zaradi katerega so ustanovljeni, veljavne strateške načrte, saj lahko le tako trajno in nemoteno zagotavljajo kulturne dobrine, ki so v javnem interesu. Predhodno mnenje k strateškim načrtom poda ustanovitelj, v primerih javnih zavodov pa poleg ustanoviteljev tudi njihovi financerji, ki niso njihovi ustanovitelji.

Ko je ustanovitelj Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice, med katere spada tudi izdaja predhodnih mnenj k strateškim načrtom, izvaja Vlada RS. Strateški načrt je dokument vsebinske narave, katerega ustreznost dejansko že ugotavlja ministrstvo, pristojno za kulturo. Po sedaj veljavnem zakonu ministrstvo na podlagi ugotovljene ustreznosti strateškega načrta le-tega posreduje v soglasje Vladi RS. Glede na navedeno in na dejstvo, da ustanovitelj oziroma v njegovem imenu Vlada RS v skladu s predpisi s področja javnih agencij in javnih skladov že sprejema oziroma daje soglasja k programu dela, finančnemu načrtu, letnemu programu dela in drugim poročilom, gre za podaljševanje postopkov in neutemeljena dodatna administrativna bremena. Postopek je iz enakih razlogov prav tako neutemeljeno dolg pri izdajanju predhodnih mnenj k strateškim načrtom javnih zavodov. Tudi v primeru, ko je ustanoviteljica javnega zavoda Republika Slovenija in ustanoviteljske pravice izvaja Vlada RS, je ministrstvo, pristojno za kulturo, tisto, ki vsebinsko pripravlja predhodno mnenje, sprejme pa ga vlada.

K strateškim načrtom javnih zavodov se poleg predhodnega mnenja ustanovitelja zahteva tudi predhodno mnenje financerja. Zakon ne opredeljuje, kateri financerji podajo predhodno mnenje. Tako mora javni zavod pridobiti predhodno mnenje vseh financerjev, ne glede na to, koliko sredstev namenijo posameznemu javnemu zavodu. S tem so se v postopkih pridobivanja predhodnega mnenja pri sprejemanju strateških načrtov lokalnih javnih zavodov pojavile dodatne težave. Poleg občin ustanoviteljic, ki niso bile odzivne in niso podale predhodnih mnenj k strateškim načrtom, so bile neodzivne tudi občine, pogodbene partnerice javnih zavodov. Občinski javni zavodi so financirani oziroma imajo pogodbe o financiranju lahko sklenjene tudi s 15 občinami, ki niso ustanoviteljice in je njihov delež financiranja minimalen (npr. pod 2 %).

Veljavni zakon tudi ne določa roka za podajo predhodnih mnenj ustanovitelja in financerja, kar dodatno povzroča njihovo, sicer neutemeljeno, neodzivnost. Nesprejetje strateškega načrta pa je razlog za razrešitev direktorja javnega zavoda, ne glede na to, da slednji na okoliščine nima subjektivnega vpliva, kar se lahko odrazi v sodnih tožbenih postopkih in posledični škodi za javne finance.

c) Evidenca javnih zavodov na področju kulture

Ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi 30. člena ZUJIK vodi evidenco javnih zavodov s področja kulture. Pri vodenju le-te so se pokazale pomanjkljivosti zaradi nedorečene opredelitve, kateri javni zavodi se vpisujejo v evidenco, načina zbiranja osebnih podatkov in sporočanja podatkov s strani ustanoviteljev oziroma javnih zavodov samih.

Za izvajanje kulturne dejavnosti so registrirani tudi javni zavodi, ki niso ustanovljeni v skladu z določbami ZUJIK, temveč na podlagi Zakona o zavodih oziroma v skladu z zakoni drugih področij. V poslovnem registru so tako pod dejavnost kulture vpisani tudi javni zavodi, ki ne delujejo na podlagi ZUJIK. Zato je potrebno izrecno določilo, po katerem bo nedvoumno jasno, da se v evidenco javnih zavodov s področja kulture vpisujejo le javni zavodi, ki so ustanovljeni in delujejo v skladu z določbami ZUJIK.

Občine kot ustanoviteljice javnih zavodov objavljajo akte o ustanovitvi v različnih javnih glasilih lokalnih skupnosti. Nekaterne občine ministrstva, pristojnega za kulturo o tem ne obveščajo. Prav tako pristojni organi ne sporočajo morebitnih sprememb, ki se nanašajo na spremembe aktov o ustanovitvi, podatkov o organih javnega zavoda in drugih sprememb, ki

se vpisujejo v evidenco na podlagi Pravilnika o vodenju evidence javnih zavodov na področju kulture (Uradni list RS, št. 11/03). Zato se določa organ, ki mora sporočiti podatke, kot tudi rok za posredovanje le-teh.

ZUJIK ne ureja evidence v zadostni meri tudi z vidika varstva osebnih podatkov. Zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov določa, da se osebni podatki lahko obdelujejo le, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon.

d) Usposabljanje članov svetov javnih zavodov s področja kulture

Na podlagi novele ZUJIK-E je ministrstvo, pristojno za kulturo, v letu 2014 izvajalo usposabljanja članov svetov javnih zavodov s področja kulture. Odzivi so bili sicer pozitivni, saj so člani svetov s tem pridobili dodatna vedenja, vendar pa so udeleženci izpostavili neustreznost v delu, ki se nanaša na vsakoletno ponovno usposabljanje.

Trenutna ureditev določa obvezno usposabljanje članov svetov javnih zavodov v prvih šestih mesecih od nastopa njihovega mandata in nato ponovno vsako leto. Na podlagi že izvedenih usposabljanj članov svetov javnih zavodov se ugotavlja, da usposabljanje zadostuje ob prvem njihovem imenovanju. Morebitne vsakoletne novosti v delovanju javnih zavodov s področja kulture niso tolikšne, da bi zahtevale vsakoletno usposabljanje, zato bi bila vsebina usposabljanj skoraj identična, kar bi pomenilo zgolj ponavljanje istih vsebin. Člani, ki so že bili na usposabljanjih, pa lahko vsebine v naslednjih letih spremljajo tudi na spletni strani Ministrstva za kulturo, ki redno objavlja gradiva in aktualne novosti. Poleg tega so o novostih, ki se nanašajo na delovanje javnih zavodov, obveščeni tudi javni zavodi, ki novosti nato posredujejo članom sveta. V primeru potrebe po dodatnih izobraževanjih zaradi večjih zakonodajnih sprememb lahko ministrstvo organizira predstavitve tudi izven zakonsko določenega usposabljanja. V opisanem kontekstu vsakoletna izobraževanja članov svetov JZ predstavljajo administrativno oviro in neutemeljene dodatne stroške za javna sredstva. Z zmanjšanjem števila usposabljanj se razbremenijo tudi kadrovske obremenitve.

Članu sveta, ki se udeleži usposabljanja, se izda potrdilo o udeležbi, saj je neudeležba na usposabljanju razlog za odpoklic oziroma razrešitev. V ta namen mora ministrstvo voditi evidenco o vseh opravljenih usposabljanjih. Predpisati se mora način vodenja evidence in obdelavo osebnih podatkov v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, ki določa, da se osebni podatki lahko obdelujejo le, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon.

e) Zagotavljanje prostorskih pogojev za izvajanje javnih kulturnih programov in projektov

Javni interes za kulturo temelji na zagotavljanju javnih kulturnih dobrin, s katerim se uresničuje kulturni razvoj Slovenije. Skrb države je, da se v javnem interesu zagotavlja kakovostna in raznovrstna kulturna produkcija za katero morajo biti izpolnjeni pogoji, ki omogočajo kulturno ustvarjalnost in dostopnost kulturnih dobrin. Za izvajanje javnega interesa na področju kulture so bistvenega pomena tudi prostorski pogoji za izvajanje javnih kulturnih programov in kulturnih projektov, ki so v javnem interesu, bodisi, da gre za ustreznost prostora v povezavi s kulturno dejavnostjo, kot npr. povezavo objektov kulturne dediščine s kulturno-umetniško produkcijo, oziroma za potrebe po ustrezni prostorski infrastrukturi, ko država sama ne razpolaga s takšno infrastrukturo.

Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 34/11, 42/12, 24/13 in 10/14, v nadaljevanju Uredba) v 50. členu določa, da upravljavec lahko najame stvarno premoženje v takem obsegu ter taki kakovosti, ki zagotavlja najboljše pogoje za izvajanje njegovih nalog. Na podlagi citiranega člena Ministrstvo za kulturo lahko najema le nepremičnine za svoje potrebe po poslovnih prostorih, ne pa tudi prostorov za izvajanje javnih kulturnih programov in kulturnih projektov, ki jih izvajajo javni zavodi ali drugi kulturi izvajalci (društva, zavodi, ustanove, samozaposleni...), ki izvajajo programe in projekte v javnem interesu na področju kulture. Ker sklepanja tovrstnih najemnih pogodb tudi po posebnem področnem zakonu (ZUJIK) še niso predvidena bi to specifično bilo potrebno urediti v ZUJIK na način, da lahko ministrstvo najame nepremičnino na podlagi izraženega

javnega interesa za izvajanje kulturnega programa ali projekta, ki je v javnem interesu.

f) Položaj samozaposlenih na področju kulture

Vpis v razvid samozaposlenih v kulturi

Samozaposleni v kulturi, ki opravlja različne dejavnosti s področja kulture, opredeljene v 4. členu ZUJIK, se lahko v razvid vpiše z več poklici. Zakon tega sedaj izrecno ne določa, zato je treba v izogib nejasnostim dopolniti praznino in izrecno določiti, da se lahko posameznik registrira za več specializiranih poklicev hkrati.

Ustvarjalno delo je vezano na posameznika. Prav tako so pravice samozaposlenih v kulturi, ki jih lahko pridobijo na podlagi ZUJIK, vezane izključno na ustvarjalno delo posameznika, ki se ukvarja s samostojnim kulturnim poklicem. Narava njihovega samostojnega dela mora nedvoumno izhajati iz samega zakona. Samozaposleni v kulturi ne more zaposlovati drugih, zato se mora v izogib dvomom z zakonom to izrecno določiti. S tem se poudari tudi narava samozaposlenih v kulturi z vidika njihovega vsebinskega obravnavanja kot delojemalce in ne tudi delodajalce.

Samozaposleni v kulturi, ki je že bil vpisan v razvid in se po izbrisu želi ponovno vpisati za isti poklic, se ga ob ponovnem vpisu obravnava po postopku, kot da se vpisuje prvič. Postopke ob ponovnem vpisu bi bilo smiselno skrajšati z namenom odprave administrativnih ovir.

Pravica do plačila prispevkov za socialno varnost

Pravica do plačila prispevkov za socialno varnost se podeljuje za tri leta, z možnostjo neomejene ponovne podelitve, če delo samostojnega ustvarjalca na področju kulture pomeni izjemen kulturni prispevek v zadnjih treh letih ali ko gre za poklice ali dejavnosti, ki jih je treba zaradi kadrovskega potreb v kulturi posebej podpirati (deficitarni poklic). Pred uveljavitvijo Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02) se je kulturni prispevek ugotavljal vsakih pet let. Ugotavlja se, da je glede na samo naravo ustvarjalnega dela in trenutno stanje na kulturnem trgu, obdobje ugotavljanja izjemnega kulturnega prispevka samozaposlenega vsake tri leta prekratko. Poleg tega mora samozaposleni v kulturi podati vlogo za ponovno priznanje pravice do plačila za socialno varnost iz državnega proračuna pred potekom treh let, da se mu pravica ne prekine. Ob upoštevanju dejstva, da mora samozaposleni v kulturi v tem času zbrati in pripraviti celotno dokumentacijo, ki jo priloži vlogi, se to triletno obdobje še skrajša, zato je v kontekstu odprave administrativnih ovir smiselno njegovo podaljšanje.

Pravica do plačila prispevkov za starejše samozaposlene brez obnavljanja do upokojitve oziroma do izpolnitve pogojev za starostno upokožitev

V obdobju od leta 2010 do 2015 je bila pravica do plačila prispevkov za socialno varnost trajno dodeljena 114 samozaposlenim v kulturi. Trenutno ima to pravico 85 samozaposlenih v kulturi.

Od 85 upravičencev jih ima 48 pravico podeljeno po pogojih iz leta 2010, in sicer do dejanske upokožitve. Ker imajo ti upravičenci pravico do dejanske upokožitve, je obdobje upravičenosti le informativno in ne dokončno. Tako se pravica nekaterim ne more izteči pred letom 2022. Ostalih 37 upravičencev je pravico pridobilo po pogojih iz leta 2013, in sicer trajno do izpolnitve pogojev za starostno upokožitev. Nekaterim je pravica tako podeljena tudi do leta 2029.

Starostna struktura samozaposlenih glede na starost, na dan 1. maja 2015

	Število vpi anih	S pravico do plačila prispevkov za soci Ino varnost
mlajši od 40 let	1.067	829
starejši od 40–45 let	453	291
starejši od 45–50 let	288	75
s arejši od 50–55 let	269	153
starejši od 55 let	300	271
SKUPAJ	2.377	1.619

Položaj samozaposlenih v kulturi

Podatki, s katerimi razpolaga ministrstvo, pristojno za kulturo, še vedno kažejo na izjemno slab položaj samozaposlenih v kulturi. Delujejo na majhnem in nestabilnem trgu, povpraševanje po njihovih storitvah je majhno in njihove zaposlitvene možnosti minimalne. Na položaj samozaposlenih v kulturi vpliva tudi krčenje javnih sredstev za kulturo. Podatki o dohodkih samozaposlenih v kulturi za leto 2013, ki jih je Ministrstvo za kulturo pridobilo od Finančne uprave RS za potrebe ugotavljanja preseganja dohodkovnega cenzusa v letu 2014 za 2.423 samozaposlenih v kulturi, ki so rezidenti RS za davčne namene, praga minimalne letne plače, ki je za leto 2013 znašala 9.403,92 evra, ni dosegalo 1.551 samozaposlenih v kulturi. Praga povprečne letne plače, ki je za leto 2013 znašala 18.278,16 evra, ni dosegalo 2.145 samozaposlenih v kulturi.

Slab položaj samozaposlenih izhaja tudi iz neustreznega vrednotenja njihovega dela. Glede na naravo dela v kulturi, ki je projektno in mnogokrat vezano na naročnike, katerih javni kulturni projekti in kulturni programi so financirani iz javnih sredstev, bi moralo biti plačilo za delo ustrezno vrednoteno in primerljivo istovrstnemu delu, plačnem v javnem sektorju kulture z določitvijo minimalne višine plačila, primerljive z delom zaposlenih v javnem sektorju.

Spodbude za samozaposlovanje

Na podlagi drugega odstavka 82.a člena ZUJIK se vsako leto objavi javni poziv za dodelitev kulturnih žepnin, ki je sicer delno ustrezen. Vendar se je v praksi se izkazalo, da postopek javnega poziva, v primeru da sredstva zagotovljena za ta namen, niso razpoložljiva v višini, ki bi omogočala, da bi bil javni poziv odprt daljše časovno obdobje v letu, javni poziv ni najbolj primeren. Poleg kulturnih žepnin so se v preteklosti kot ustrezne izkazale tudi delovne štipendije. Zato bi zakon moral razširiti možnosti dodeljevanja sredstev za namen kulturnih žepnin in delovnih štipendij, kot tudi izbire vrste postopka, ki bo primernejši glede na razpoložljiva sredstva.

g) Poklicno zavarovanje baletnih plesalcev

Na podlagi zadnje novele ZUJIK-E je baletnim plesalcem pripadla pravica, da se jim k dejanski zavarovalni dobi namesto četrtna obdobja prišteje polovica obdobja, v katerem so bili vključeni v zavarovanje. Vendar pa se je pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ob izvajanju te določbe postavila dilema, ali gre za posebno dobo v skladu z 29. točko 7. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B in 95/14 – ZUJF-C; ZPIZ-2), to je obdobje, ki se v skladu z ZPIZ-2 šteje v pokojninsko dobo ne glede na plačilo prispevkov, ki pa brez zakonsko določene minimalne zavarovalne dobe ne daje pravice do pokojnine; ali za dodano dobo iz poklicnega zavarovanja, ki jo ureja 202. člen ZPIZ-2, in na podlagi katere zavarovanci pridobijo pravico do poklicne pokojnine. Namen zadnje novele ZUJIK - E je bil ureditev dodane dobe iz poklicnega zavarovanja, kot ga opredeljuje 202. člen ZPIZ-2.

Po uveljavitvi ZUJIK-E se je podaljšalo le obdobje, ki se prišteje k zavarovalni dobi, ni pa se na njegovi podlagi uskladila prispevna stopnja poklicnega zavarovanja. Le-ta bi se morala določiti v pokojninskem načrtu poklicnega zavarovanja. Tako trenutna prispevna stopnja

ostaja 9,25 %. To pa vpliva negativno na višino poklicne pokojnine. Zato je treba določiti višjo prispevno stopnjo, ki se lahko uredi tudi na ravni samega zakona.

Poleg navedenega poklicna pokojnina, ki jo ureja četrti odstavek 83. člena ZUJIK, vsebinsko ne spada med pravice do plačila prispevkov za socialno varnost samozaposlenim v kulturi, zato je v zakonu treba oblikovati novo samostojno poglavje.

h) Sofinanciranje projektov, ki so bili izbrani na razpisih na ravni EU

Pred zadnjo novelo ZUJIK-E je ministrstvo, pristojno za kulturo, že izvajalo sofinanciranje projektov, ki so bili izbrani na razpisih na ravni EU (v okviru programov EU Kultura in MEDIA; od leta 2014 dalje sta oba nekdanja programa združena v program Ustvarjalna Evropa) s sklepanjem neposrednih pogodb (v skladu s 106.j členom Zakona o javnih financah), saj je vsebinski izbor projektov izvedla že Izvajalska agencija EU za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA). Kljub skrajšanem postopku s sklepanjem neposrednih pogodb je bilo ob izvajanju navedene določbe ZJU poskrbljeno za transparentno in enakopravno obravnavo vseh izvajalcev, ki so uspešno kandidirali na ravni EU.

Zadnja novela ZUJIK je za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih EU, določila, da je za sofinanciranje teh projektov treba izvesti javni poziv. S tem je prišlo do nepotrebnih dodatnih administrativnih bremen, saj se za financiranje enega projekta zahteva izpeljava dveh postopkov. V praksi se je pokazalo, da je postopek sedaj precej daljši in strankam nalaga dodatne obveznosti, dodeljene posamične vsote pa ne presegajo 5.000 evrov. Zaradi navedenega predlagamo sklepanje neposrednih pogodb, kot to omogoča ZJF.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Ključni cilj predlaganih sprememb je odprava pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene ob izvajanju zakona.

2.2 Načela

Načela predlagane novele zakona ne odstopajo od načel temeljnega Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo. Z nujnimi spremembami izvedbene narave se njihovo uresničevanje še nekoliko bolj operacionalizira.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

1. Nacionalni program za kulturo oziroma strategija kulturne politike kot strateški razvojni akt naj bi veljal za daljše časovno obdobje, postavil resnično strateške cilje ter realistično ocenil načrtovanje kulturne politike v tem obdobju. Izhajal bi iz ključnih načelnih izhodišč in dovolj natančno opredeljenega javnega interesa, bil bi manj podroben ter osredotočen na resnično obvladljivo število strateških ciljev in premišljene ukrepe za doseganje teh ciljev. Znotraj obdobja, predvidenega za uresničevanje te strategije, bi se za obdobje mandata ministra sprejel akcijski načrt, ki bi določal ukrepe (obseg in vrsto kulturnih dejavnosti), cilje, obseg sredstev in čas za njihovo uresničitev ter kazalnike, po katerih se bo merilo njihovo doseganje.
2. Na področju strateških načrtov javnih skladov in javnih agencij se predlagajo rešitve z namenom skrajšanja postopkov in odprave administrativnih ovir. Predlaga se, da k strateškemu načrtom javnih agencij in javnih skladov, katerih ustanoviteljica je Republika Slovenija, poda mnenje ministrstvo, pristojno za kulturo.

Določi se 45-dnevni rok, v katerem mora ustanovitelj podati predhodno mnenje k strateškemu načrtu, sicer se šteje, da je mnenje pozitivno.

3. Predlagane rešitve na področju javnih zavodov se nanašajo na strateške načrte javnih zavodov, evidenco javnih zavodov s področja kulture in usposabljanje članov svetov javnih zavodov.

Z zakonom se natančneje opredelijo javni zavodi, ki se vpisujejo v evidenco javnih zavodov s področja kulture. Določi se način vodenja evidence – podatki, ki se vpisujejo v evidenco – in uredi varstvo osebnih podatkov v skladu s predpisi s področja varstva osebnih podatkov. Z namenom zagotavljanja ažurnosti podatkov se določijo organi in rok za posredovanje podatkov v evidenco.

Za zagotavljanje hitrejše obravnave strateških načrtov, odprave administrativnih ovir in dodatne birokracije se predlaga, da k strateškim načrtom javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je država, poda mnenje ministrstvo, pristojno za kulturo. Določi se rok, v katerem mora ustanovitelj ali večinski financer – ne glede na to, ali je to občina ali država – podati predhodno mnenje v roku 45 dni, sicer se šteje, da je mnenje pozitivno. Predhodno mnenje k strateškemu načrtu poda le tisti financer, ki ni ustanovitelj javnega zavoda, katerega delež predstavlja največji delež javnih sredstev za izvajanje javne službe oziroma programa javnega zavoda.

Član sveta javnega zavoda naj bi se na podlagi sprememb udeležil usposabljanja le ob začetku nastopa prvega mandata in ne več vsako leto. Na zakonski ravni se opredeli način vodenja evidence o udeležbi na usposabljanjih in izdajo potrdil članom svetov javnih zavodov, ki se usposabljanj udeležijo.

4. Na področju zagotavljanja prostorskih pogojev se za izvajanje javnih kulturnih programov in kulturnih projektov, ki so v javnem interesu, na podlagi izraženega javnega interesa za izvedbo programa ali projekta, ki je v javnem interesu, omogoči državi in lokalnim skupnostim najem nepremičnin. Tako bodo zagotovljene kapacitete in pogoji za kakovostno in raznovrstno kulturno produkcijo ter dostopnost kulturnih dobrin. Javni interes države za najem bo ugotavljala vlada na predlog ministra, lokalne skupnosti pa občinski svet na predlog župana. Za oddajo v upravljanje oziroma najem nepremičnine iz prvega odstavka tega člena javnemu zavodu ali drugim kulturnim izvajalcem se uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo oddajo v upravljanje oziroma najem javne kulturne infrastrukture javnemu zavodu ter oddajanje v najem javne kulturne infrastrukture drugim kulturnim izvajalcem.

5. Predlagane rešitve na področju samozaposlenih

Spremenijo in dopolnijo se nekatere določbe ZUJIK, ki se nanašajo na vpis v razvid samozaposlenih v kulturi, in sicer:

- da se posameznik lahko registrira za opravljanje več specializiranih poklicev,
- da samozaposleni v kulturi ne more zaposlovati drugih oseb in
- da se pri ponovnem vpisu v razvid posameznik, ki je že bil vpisan v razvid z istim specializiranim poklicem (ob pogoju, da je poklic pri ponovnem vpisu opredeljen v uredbi iz 86. člena ZUJIK), preverja le pogoji, da posameznik ni uživalec pokojnine.

Z namenom odprave administrativnih ovir in hitrejše izvajanje drugega ter tretjega odstavka 83. člena ZUJIK se določi, da lahko ministrstvo, pristojno za kulturo, z namenom ugotavljanja pogojev iz drugega in tretjega odstavka tega člena pridobi podatke od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Uveljavita se ovrednotenje in določitev minimalnega plačila, do katerega naj bi bili upravičeni samozaposleni v kulturi, ki na podlagi pogodbe opravljajo delo v okviru

programa ali projekta javnega zavoda, financiranega iz javnih sredstev. Pri določitvi minimalnega plačila naj bi se upoštevala vrsta in obseg dela in plačilo za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju, oziroma če primerljivega delovnega mesta ni, plačilo, določeno s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti.

Obdobje priznavanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna (v nadaljevanju: prispevki za socialno varnost) naj bi se podaljšalo s treh let na pet let, zvišala pa naj bi se tudi starostna meja za pridobitev trajne pravice, in sicer s 50 let na 55 let. Pri tem bo samozaposleni to pravico pridobil brez preverjanja izjemnega kulturnega prispevka samozaposlenega v zadnjem petletnem obdobju, ostal pa bo pogoj, da je imel samozaposleni v preteklosti to pravico priznano v skupnem obdobju 20 let, vključno z morebitno zaposlitvijo v javnem zavodu s področja kulture, kot to velja že sedaj.

Podaljšanje obdobja priznavanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost s treh let na pet let ne bo imelo bistvenih finančnih posledic, saj je delež tistih, ki se jim pravica do plačila prispevkov po poteku treh let ne prizna, zelo majhen. Višina mesečnih prispevkov za socialno varnost je določena v predpisih s področja obveznega pokojninskega, invalidskega, zdravstvenega zavarovanja in se ne spreminja z daljšim obdobjem priznane pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna. Bo pa uvedba podelitve pravice do plačila prispevkov za obdobje petih let pozitivno vplivala na odpravo administrativnih ovir ter znižanja stroškov postopka in prihranka časa tako za vlagatelje do priznanja pravice, kot tudi operativne stroške dela in materiala v okviru delovnega procesa ministrstva, pristojnega za kulturo.

Glede na veljavno določbo 82.a člena ZUJIK je postopek javnega poziva v primeru kulturnih žepnin za samozaposlene edina možna vrsta postopka, ki je sicer ustrezen glede na namen in cilje tovrstne spodbude samozaposlovanju. V praksi zadnjih treh let izvajanja pa se je izkazalo, da postopek ni povsem primeren kadar so sredstva omejena (saj so bila zagotovljena sredstva izjemno hitro porabljena, hitrost oddaje prijave na javni poziv bistvenega pomena). Glede na navedeno je treba uvesti možnost dodeljevanja sredstev ali po postopku javnega poziva ali javnega razpisa, ki ju ZUJIK že ureja kot možna postopka. Poleg tega se spodbujanje samozaposlovanja razširja tudi z delovnimi štipendijami. Gre za razširitev možnosti dodeljevanja sredstev za namen spodbujanja samozaposlovanja oziroma za možnost izbire vrste postopka, ki bo primernejši glede na razpoložljiva sredstva.

6. Predlagane rešitve na področju poklicne pokojnine baletnih plesalcev

Namesto dosedanje ureditve, po kateri se prispevna stopnja za poklicno zavarovanje določi v pokojninskem načrtu poklicnega zavarovanja, se prispevna stopnja določi na ravni samega zakona, in sicer v višini 16 %, s prehodnim obdobjem do 31. 12. 2016, ko prispevna stopnja znaša 12 %.

Za pravice in obveznosti baletnih plesalcev iz poklicnega zavarovanja bodo še naprej veljali predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, med katere sodita tudi pokojninski načrt, ki ureja poklicno zavarovanje in pokojninski načrt, ki ureja izplačevanje poklicnih pokojnin. Vendar pa za uveljavitev sprememb v zvezi z podaljšanjem dodane dobe po predlagani noveli zakona ter zvišanem stopnje prispevka za poklicno zavarovanje baletnih plesalcev ne bo treba spreminjati pokojninskega načrta, ki ureja poklicno zavarovanje, saj se bodo določbe predlaganega zakona uporabljale neposredno.

7. Predlagane rešitve na področju financiranja projektov, izbranih pri institucijah zunaj Republike Slovenije

Zadnja novela ZUJIK je za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih EU,

določila, da je za sofinanciranje teh projektov treba izvesti javni poziv. S tem je prišlo do nepotrebnih dodatnih administrativnih bremen, saj se za financiranje enega projekta zahteva izpeljava dveh postopkov. V praksi se je pokazalo, da je postopek sedaj precej daljši in strankam nalaga dodatne obveznosti, dodeljene posamične vsote pa ne presegajo 5.000,00 evrov. Zaradi navedenega se predlaga sklepanje neposrednih pogodb, kot to omogoča ZJF.

b) Variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve:

/

c) Način reševanja:

- Vse ugotovljene pomanjkljivosti sedanje ureditve se rešujejo s predlaganim zakonom. Za izvajanje zakona bodo sprejeti naslednji podzakonski akti:
 - akt o podrobnejši ureditvi usposabljanja in evidence o izvedenih usposabljanjih članov sveta javnih zavodov,
 - sprememba Uredbe o samozaposlenih v kulturi (Uradni list RS, št. 45/10, 43/11, 64/12 in 28/14),
 - spremembe Pravilnika o vodenju evidence javnih zavodov na področju kulture (Uradni list RS, št. 11/03).

d) Normativna usklajenost predloga zakona:

Zakon je usklajen z obstoječim pravnim redom Republike Slovenije in ni predmet usklajevanja slovenske pravne ureditve s pravnim redom EU.

•

e) Usklajenost predloga zakona:

Osnutek zakona je bil objavljen na spletnih straneh Ministrstva za kulturo in e-demokracije. Javna obravnava je trajala do 28. julija 2016. Predlog zakona je bil neposredno poslan Nacionalnemu svetu za kulturo, Kulturniški zbornici Slovenije, Skupnosti občin Slovenije, Zvezi občin Slovenije, Združenju mestnih občin Slovenije in sindikatoma GLOSA in SVIZ.

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,
- občine, združenja občin in druga zainteresirana javnost.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ima finančne posledice za državni proračun. Z dvigom višine prispevka poklicnega zavarovanja za baletne plesalce bo za vplačevanje prispevka na letni ravni v času 12 % prispevne stopnje treba zagotoviti proračunska sredstva v okvirni višini 50.000,00 evrov.

Posledice sprejetja novega 82. b člena (6. člen novele ZUJIK) ne bo oziroma, če pa že kje bodo, pa bodo minimalne in jih bodo javni zavodi lahko krili iz lastnih prihodkov oz. s prerazporeditvijo sredstev.

Predlog zakona nima posledic na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Finančna sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednji proračunski postavki 131084 – umetniški programi v javnih zavodih.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predplačila sofinanciranih projektov oziroma programov:

Evropska unija:

Programi in projekti, izbrani v sofinanciranje pri Izvajalski agenciji Evropske komisije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo, v okviru Programa Kultura prejmejo do 70 % odobrenih sredstev v vsakem koledarskem letu. Večletni projekti Sedmega okvirnega programa prejmejo za triletno obdobje ob začetku projekta 2/3 zneska celotnega sofinanciranja. V primeru petletnih programov je avansiranje urejeno po deležih – organizacija dobi 30 % avans, ko poroča o stroških v vrednosti 70 % avansa, lahko zaprosi za novih 30% avansa (celotne vrednosti projekta), itd. V okviru Erasmus Mundus sklopa črpajo prijavitelji avans v vrednosti 70 % projekta, za preostalih 30 % pa je možno zaprositi za avans, ko dokažeš, da si porabil že pridobljenih 70 %. Prav tako Evropska Kulturna Fundacija (ECF – European Cultural Foundation) deluje po principu 70 % avansiranja sofinanciranih projektov.

Francija

Plačilo nosilcev kulturnih programov se izvaja v okviru predpisov, ki urejajo subvencije. Na splošno se plačilo izvede ob začetku projekta (en amont du projet), ali včasih (če je večja vsota) del izplačila ob začetku projekta in drugi del po končanju projekta. Subvencije, ki jih dobijo izvajalci s strani ministrstva niso namenjene zgolj projektom temveč tudi samemu delovanju. Subvencijo s strani ministrstva pridobijo na začetku leta. Poleg tega lahko dobijo posebne subvencije, povezane s konkretnim določenim projektom. V slednjem primeru lahko prejmejo subvencijo v dveh delih (del pred začetkom in del po zaključku projekta), ali celotno subvencijo že pred začetkom projekta.

Hrvaška

Hrvaško kulturno ministrstvo že več let finančno podpira sodelovanje hrvaških institucij s področja kulture oziroma hrvaških partnerjev v programu EU Kultura. S tem namenom je bil sprejet Pravilnik o sofinanciranju projektov, odobrenih v okviru programa za kulturo Evropske unije Kultura 2007-2013, na podlagi katerega ministrstvo za kulturo financira projekte oziroma aktivnosti hrvaških projektnih partnerjev, ki sodelujejo v odobrenih projektih EU Kultura.

Samozaposleni na področju kulture:

Nemčija:

Najpomembnejši zakon, ki ureja področje samozaposlenih v kulturi, je zakon o socialnem zavarovanju umetnikov (KSVG), po katerem so samostojni kulturni delavci in novinarji vključeni v sistem obveznega pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja ter zavarovanja za varstvo starejših (old-age care). Ustanovljen je bil poseben sistem zavarovanja, Künstlersozialkasse (KSK). Prispevke v KSK plačujejo umetniki (50 %), država (20 %) in uporabniki, t.j. poslovni subjekti, ki redno tržijo umetniška dela in storitve (30 %). Med takšne uporabnike sodijo založniške in časopisne hiše, fotografske in marketinške agencije, gledališča, orkestri, zbori, organizatorji dogodkov, izdajatelji televizijskega in radijskega programa, producenti glasbenih in AV vsebin, muzeji, galerije, cirkusi, ustanove za usposabljanje umetnikov, itd. Prispevek uporabnikov vsako leto določi KSK, zbirajo pa jih s pavšalnim odstotkom plačila na vse honorarje izplačane umetnikom. Samostojni kulturni delavci so obvezno vključeni v KSK. Da se vključijo v ta zavarovalni sistem, morajo dokazati, da so samozaposleni in da s svojim ustvarjalnim delom zaslužijo določen znesek. Slednje

pravilo ne velja za mlade umetnike (do treh let po diplomi).

Avstrija:

Z uveljavitvijo Zakona o socialnem zavarovanju umetnikov (Künstler-sozialversicherungsfondsgesetz), se svobodni umetniki obravnavajo podobno kot drugi samozaposleni, kar pomeni, da morajo plačevati prispevke za socialno zavarovanje, če njihov letni zaslužek presega določen znesek. Z istim zakonom je bil ustanovljen tudi sklad socialnega zavarovanja za umetnike (Künstlersozialversicherungs-Fonds), ki umetnikom omogoča prejemanje dodatka za socialno zavarovanje. Umetniki, ki prejemajo ta dodatek, morajo izpolnjevati posebne pogoje oz. jih mora izbrati posebna komisija. Vsako leto prejema ta dodatek od 4.500 do 5.000 umetnikov. 20 % umetnikov dodatka ne prejema, ker so njihovi zasluži prenizki in ravno zato je sistem v Avstriji naletel na veliko kritik s strani umetnikov in njihovih združenj.

Irska:

Irska nima posebne ureditve socialnega zavarovanja za umetnike, temveč zanje velja splošen sistem socialne varnosti. Umetniki, ki so registrirani kot samozaposleni lahko zaprosijo za dodatek za iskalce zaposlitve (stopnja v letu 2011: 188,00 EUR na teden za eno osebo), če njihov dohodek oziroma premoženjsko stanje pade pod socialno raven in če aktivno iščejo delo. To predstavlja težave za umetnike, ki so lahko pozvani, da sprejmejo tudi delo, ki ni umetniško. Kot najpomembnejši zakon za področje samozaposlenih v kulturi je bil zakon o financah (Finance Act) iz leta 1969, ki je uvedel davčno izjemo za umetnike ustvarjalce. To pomeni, da so pisatelji, skladatelji in likovni umetniki oproščeni plačila dohodnine od zaslužka, ki ga pridobijo s prodajo originalnih in ustvarjalnih del z umetniško vrednostjo. Irski Arts Council in ministrstvo za kulturo sta ob soglasju ministrstva za finance oblikovala smernice za ugotavljanje originalnosti in ustvarjalnosti določenega dela ter njegove umetniške vrednosti. Uradniki davčnih uprav, ki se lahko o odločitvah v zvezi z odobritvijo davčne oprostitve posvetujejo tudi s telesi kot je Arts Council, odločajo o davčnih izjemah za dela v naslednjih kategorijah: knjige oz. druga pisna dela, igre, glasbena dela, slike in kipi.

V zvezi z drugimi predlaganimi spremembami ne razpolagamo s podatki o ureditvi v drugih državah članicah EU, ker so specifične v našem pravnem redu.

Zakon ni predmet usklajevanja slovenske pravne ureditve s pravnim redom Evropske unije in ni z njim v nasprotju.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Novela zakona bo imela minimalne posledice na področju poslovanja javne uprave in pravosodnih organov, saj gre za maloštevilno populacijo samozaposlenih v kulturi.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Novela zakona ne uvaja novih upravnih postopkov in ne bo imela drugih negativnih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov, bo pa s poenostavitvijo postopkov vplivala na ekonomičnost in hitrost postopkov oziroma reševanja zadev.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

- Novela zakona ne prinaša neposrednih posledic za okolje.

•

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

- Novela zakona ne prinaša neposrednih posledic za gospodarstvo.

•

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Novela zakona bo imela pozitiven vpliv na socialni položaj samozaposlenih in zaposlenih v kulturi.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Novela zakona ne uvaja novih dokumentov razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Novela zakona ne bo imela neposrednih posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- Sprejeta novela zakona bo predstavljena na spletnih straneh Ministrstva za kulturo, ki bo tudi spremljalo njeno izvajanje.

•

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Osnutek zakona je bil objavljen na spletnih straneh Ministrstva za kulturo in e-demokracije. Zadnja javna obravnava je trajala do 28. julija 2016. Predlog zakona je bil neposredno poslan Nacionalnemu svetu za kulturo, Kulturniški zbornici Slovenije, in sindikatom GLOSA in SVIZ.

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,
- združenja občin in občine.

Mnenja, predlogi in pripombe so dali: GLOSA – Sindikat kulture in narave Slovenije, Nacionalni svet za kulturo, Društvo oblikovalcev Slovenije, Društvo Asociacija. Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (razen fizičnih oseb) in stališča so povzeti v preglednici, objavljeni na spletni strani Ministrstva za kulturo.

Povzetek nekaterih pomembnejših predlogov iz zadnje javne razprave:

Nacionalni svet za kulturo:

- predlaga skrajšanje veljavnosti NPK na 8 let. Predlog je večinoma upoštevan, saj se predlaga veljavnost NPK na najmanj 8 let.

-predlaga dopolnitev 17. člena ZUJIK (predlagajo popravek »NSK podaja mnenja k dvoletnim poročilom«), ki sedaj ni odprt in ureja naloge NSK. Predloga se ne upošteva; člen ni odprt.

- predlaga dopolnitev 7. člena predloga zakona z besedilom »razen v primeru nekomercialnega oziroma brezplačnega namena, ko je najemna pogodba lahko dolgotrajnejša, največ do 99. let. (78.a člen ZUJIK). Predlog ni upoštevan iz naslednjih razlogov: Namen najema bo nekomercialna uporaba za izvajanje javnih kulturnih programov, zato razlikovanje ni potrebno in se določi zgolj en rok. Obdobje do 10 let je ustrezno, saj omogoča večjo fleksibilnost in preverljivost smotrnosti. Glede na to, da je predvidena možnost podaljšanja, je teoretično omogočen tudi daljši rok trajanja najemne pogodbe.

Zato se ohrani predlagani 10 letni rok, ki se lahko na podlagi ponovno ugotovljenega javnega interesa podaljša.

GLOSA je podala pozitivno mnenje na predlog zakona.

DOS je podal pripombe splošne narave. Predlaga razmislek o »sobotnem letu za zaposlene in samozaposlene ustvarjalce«, kot to deluje že vrsto let znotraj MIZŠ. Pojasnjujemo, da 52. člen ZUJIK že ureja sobotno leto v javnih zavodih s področja kulture.

ASOCIACIJA predlaga;

- dopolnitev 2. člen predloga zakona (13. člen ZUJIK) v zvezi s poročanjem o NPK: »Če državni zbor ob pregledu poročila ugotovi, da izvajanje nacionalnega programa ni uspešno, lahko naloži vladi, da pripravi predlog sprememb in dopolnitev nacionalnega programa.«. Predlog ni bil

upoštevan.

- dopolnitev 7. člena predloga zakona (tretjega odstavka novega 78.a člena) tako, da se lahko najemna pogodba sklene za daljše časovno obdobje, če gre za neprofitni najem.

Predlog ni sprejet iz naslednjih razlogov: Namen najema bo nekomercialna uporaba za izvajanje javnih kulturnih programov zato razlikovanje ni potrebno in se določi zgolj en rok. Obdobje do 10 let je ustrezno, saj omogoča večjo fleksibilnost in preverljivost smotrnosti. Glede na to, da je predvidena možnost podaljšanja, je teoretično omogočen tudi daljši rok trajanja najemne pogodbe. Zato se ohrani predlagani 10 letni rok, ki se lahko na podlagi ponovno ugotovljenega javnega interesa podaljša.

Predlog predpisa je bil poslan v mnenje Skupnosti občin Slovenije SOS, Združenju občin Slovenije ZOS in Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS.

Pripombe SOS:

- Predlagajo črtanje 7. člena predloga zakona – zasebna kulturna infrastruktura, ker se bodo povečala pričakovanja po zagotavljanju prostorskih pogojev na lokalni ravni.

Predlog ni upoštevan, saj predlog zakona samo omogoča zagotavljanja zasebne kulturne infrastrukture za izvajanje kulturnih programov, ki so v javnem interesu, in ne zavezuje lokalnih skupnosti k najemu.

- Predlagajo sprejem akcijskih načrtov za obdobje 4. let ter ohranitev poročanja o izvajanju Državnemu zboru na letni ravni.

Predlog je delno upoštevan ohranja se letno poročanje Nacionalnemu svetu za kulturo RS.

- Na sistemski ravni želijo ureditev financiranja tistih javnih zavodov, ki jih ustanovi lokalna skupnost, večinsko pa se financirajo iz državnega proračuna.

Predlog ni upoštevan, saj bo ureditev predmet sistemskih sprememb v okviru modernizacije javnega sektorja v kulturi.

Pripombe MOL:

- k 1. členu predloga zakona – menijo, da ni strokovnih argumentov, da bi podaljšali veljavnost NPK, kot zgleden primer načrtovanja navajajo MOL. Akcijski načrt po njihovem mnenju ne more biti narejen na način, da ne bi sledil ciljem in ukrepom NPK.

Predlog je bil delno upoštevan, NPK se bo sprejel za najmanj 8 let. Akcijski načrt bo vsekakor sledil NPK.

V zvezi s 7. členom, s katerim se dodaja nov 78.a člen navajajo, da bi moral biti predmet sprememb tudi 79. člen na način, da bi omogočal kritje stroškov najema zasebne nepremičnine tudi izvajalcem javnega kulturnega programa, ki je programsko sofinanciran.

Predlog ni upoštevan, saj se lahko programsko financiranim izvajalcem javnih kulturnih programov v skladu z razpisom krijejo vsi nastali stroški za izvajanje javnega kulturnega programa. Glede na navedeno menimo, da ni potrebna dopolnitev.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

Anton Peršak, minister

Biserka Močnik, generalna direktorica Direktorata za ustvarjalnost

Metka Šošterič, vodja Sektorja za statusne zadeve

Matej Srdinšek Firm, vodja Službe za pravne in kadrovske zadeve

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13) se naslov podpoglavja 1.1. spremeni tako, da se glasi: »Nacionalni program za kulturo oziroma strategija kulturne politike« in se 10. člen spremeni tako, da se glasi:

»10. člen

(nacionalni program za kulturo oziroma strategija kulturne politike)

Nacionalni program za kulturo oziroma strategija kulturne politike je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz zgodovinsko doseženega položaja kulture in s katerim se ugotovi vlogo kulture v razvoju Slovenije in slovenskega naroda ter javni interes zanj, opredeli področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, in predvidi usmeritve na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo. Sprejeme se za obdobje najmanj 8 let.

Na podlagi nacionalnega programa za kulturo oziroma strategije kulturne politike minister za čas svojega mandata pripravi in predlaga vladi v sprejem akcijski načrt, s katerim določi ukrepe (obseg in vrsto kulturnih dejavnosti), cilje, obseg sredstev in čas za njihovo uresničitev ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje.

Če funkcija ministra preneha v času veljavnega akcijskega načrta in je imenovan nov minister, lahko predlaga vladi v sprejem nov akcijski načrt. Do sprejema novega akcijskega načrta velja obstoječi.«.

2. člen

V 13. členu se spremeni prvi stavek tako, da se glasi:

»Vlada vsako drugo leto predloži državnemu zboru poročilo o izvajanju nacionalnega programa oziroma strategije kulturne politike za pretekli dve leti, z oceno rezultatov.«.

3. člen

Za tretjim odstavkom 22. člena se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Če ustanovitelj iz prejšnjega odstavka k strateškemu načrtu ne poda predhodnega mnenja v roku 45 dni od njegovega prejema, se šteje, da je mnenje pozitivno. Če je ustanovitelj javnega sklada oziroma javne agencije država, poda predhodno mnenje k strateškemu načrtu ministrstvo, pristojno za kulturo.«.

4. člen

30. člen se spremeni tako, da se glasi:

»30. člen

(evidenca javnih zavodov na področju kulture)

Javni zavodi na področju kulture, ki so ustanovljeni in delujejo v skladu s tem zakonom, morajo biti vpisani v evidenco, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za kulturo. Način vodenja in podatke, ki se vpisujejo v evidenco, podrobneje določi minister. V evidenco se vpisujejo tudi naslednji osebni podatki: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in rojstni podatki zastopnikov, članov svetov in članov strokovnih svetov javnega zavoda. Vsi podatki, vpisani v evidenco, so javni, razen osebnih podatkov, ki se nanašajo na rojstne podatke in podatke o prebivališču. Ministrstvo lahko osebne podatke iz evidence obdeluje samo za vodenje evidence in izvajanje drugih nalog v skladu s tem zakonom in za statistične namene.

Predlog za vpis ali izbris javnega zavoda iz evidence poda ustanovitelj najkasneje v roku 15 dni po vpisu ali izbrisu javnega zavoda iz sodnega registra. Predlogu za vpis ustanovitelj predloži vse zahtevane podatke, akt o ustanovitvi in sklepe o imenovanju oseb iz prejšnjega odstavka, predlogu za izbris pa odločitev pristojnega sodišča o izbrisu iz sodnega registra ter druge zahtevane podatke. Zakoniti zastopnik javnega zavoda mora ministrstvo obvestiti o spremembi podatkov, ki se vpisujejo v evidenco, najkasneje v roku 15 dni od nastale spremembe. Obvestilu o spremembi morajo biti priložene listine, na podlagi katerih je

sprememba nastala.«.

5. člen

V četrtem odstavku 35. člena se pred besedo »financerja« doda beseda »večinski«.

Peti odstavek 35. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Če ustanovitelj ali večinski financer iz prejšnjega odstavka ne poda predhodnega mnenja k strateškemu načrtu v roku 45 dni od njegovega prejema, se šteje, da je mnenje pozitivno. Za večinskega financerja javnega zavoda se šteje država ali lokalna skupnost, ki zagotavlja največji delež javnih sredstev za izvajanje javne službe oziroma program javnega zavoda in hkrati ni njegova ustanoviteljica. Če je ustanovitelj javnega zavoda država, poda predhodno mnenje k strateškemu načrtu ministrstvo, pristojno za kulturo.«.

6. člen

Tretji odstavek 42. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Član sveta se mora v šestih mesecih od nastopa mandata udeležiti programa usposabljanja, katerega vsebino, obseg in način izvedbe določi minister. Če je oseba kasneje ponovno imenovana za člana sveta istega ali drugega javnega zavoda se šteje, da ima usposabljanje opravljeno. Člana sveta, ki se programa usposabljanja ne udeleži v skladu s tem členom, se razreši oziroma odpokliče. Ministrstvo, pristojno za kulturo vodi evidenco o udeležencih programa. Način vodenja in podatke, ki se vpisujejo v evidenco, podrobneje določi minister. V evidenco se vpisujejo tudi naslednji osebni podatki: ime in priimek, rojstni podatki, prebivališče in elektronski naslov udeleženca programa usposabljanja. Ministrstvo lahko osebne podatke obdeluje samo za vodenje evidence, izdajo potrdil o udeležbi in izvajanje drugih nalog v zvezi usposabljanjem in v statistične namene.«.

7. člen

Za 78. členom se doda nov 78.a člen, ki se glasi:

»78.a člen

(zasebna kulturna infrastruktura)

Kadar obstaja javni interes, da se zaradi kulturnega potenciala in infrastrukturne primernosti nepremičnine v njej izvajajo javni kulturni programi ali kulturni projekti v javnem interesu, za katere ne obstaja druga razpoložljiva primerljiva javna kulturna infrastruktura, lahko država ali lokalna skupnost najame nepremičnino, s čimer zagotovi kakovost in raznovrstnost kulturne produkcije ter dostopnost kulturnih dobrin.

Javni interes države iz prejšnjega odstavka ugotovi vlada na predlog ministra. Javni interes na ravni lokalnih skupnosti ugotovi občinski svet na predlog župana.

Najemna pogodba se lahko sklene za obdobje, ki ne sme biti daljše od desetih let. Po preteku obdobja se lahko na podlagi ponovno ugotovljenega javnega interesa pogodba podaljša. Najemno pogodbo v imenu države sklene minister v imenu lokalne skupnosti pa župan.

Za oddajo nepremičnine iz prvega odstavka tega člena v upravljanje oziroma najem javnemu zavodu ali drugim kulturnim izvajalcem se uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo oddajo v upravljanje oziroma najem javne kulturne infrastrukture javnemu zavodu ter oddajanje v najem javne kulturne infrastrukture drugim kulturnim izvajalcem.«.

8. člen

Naslov 82. člena se spremeni, tako da se glasi:

»(vpis v razvid samozaposlenih v kulturi)«.

V drugem odstavku se dodata nov drugi in tretji stavek, ki se glasita: »Posameznik se lahko registrira za opravljanje več specializiranih poklicev. Samozaposleni v kulturi ne sme zaposlovati drugih oseb.«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»Posamezniku, ki je že bil vpisan v razvid in po izbrisu iz razvida ponovno poda vlogo za vpis z istim specializiranim poklicem in je ta poklic ob ponovnem vpisu opredeljen v uredbi iz 86. člena tega zakona, se ponovno preveri le pogoj, da posameznik ni uživalec pokojnine. Prejšnji stavek ne velja za posameznika, ki je bil izbrisan po uradni dolžnosti, na podlagi 88. člena tega zakona.«.

9. člen

Drugi odstavek 82.a člena se spremeni, tako da se glasi:

»Ministrstvo za kulturo vsako leto objavi javni poziv ali javni razpis za dodelitev kulturnih žepnin oziroma delovnih štipendij, namenjenih podpori izvedbe projektov oziroma aktivnosti samozaposlenih v kulturi. Samozaposleni v kulturi lahko prejme kulturno žepnino oziroma delovno štipendijo v skladu s tem členom pod pogoji, ki se določijo v besedilu javnega poziva oziroma javnega razpisa. Za izvedbo javnega poziva oziroma javnega razpisa in sklenitve pogodbe o financiranju se smiselno uporabljajo določbe IV. in V. poglavja tega zakona.«.

10. člen

Za 82.a členom se doda novi 82.b člen, ki se glasi:

»82.b člen

(vrednotenje dela)

Javni zavod, ki v okviru programa ali projekta financiranega iz državnega proračuna za izvedbo določenega dela angažira samozaposlenega v kulturi, mu mora zagotoviti plačilo za delo, ki ne sme biti nižje od najnižjega plačnega razreda za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju, oziroma če primerljivega delovnega mesta ni, do plačila, določenega s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti, upoštevajoč vrsto in obseg dela ter delež javnih sredstev, ki jih pridobi za izvedbo programa ali projekta.«.

11. člen

V prvem odstavku 83. člena se besedi »pokojninske osnove« nadomestita z »zavarovalne osnove za samozaposlene« in beseda »treh« s »petih«.

V drugem odstavku se besedi »tri leta« nadomestita s »pet let«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek se samozaposlenemu v kulturi, ki je dosegel starost najmanj 55 let in mu je bila priznana pravica do plačila prispevkov iz državnega proračuna v skupnem trajanju najmanj 20 let, pri čemer se v to obdobje vštevata tudi čas zaposlitve v javnih zavodih s področja kulture, prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost vse do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko z namenom ugotavljanja pogojev iz drugega in tretjega odstavka tega člena na podlagi zaprosila pridobi podatke od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.«.

12. člen

Za 92. členom se doda novo 5. podpoglavje in novi 92.a člen, ki se glasi:

»5. Pravice iz poklicnega zavarovanja

92.a člen

(poklicno zavarovanje baletnih plesalcev)

»Za pravice in obveznosti baletnih plesalcev iz poklicnega zavarovanja veljajo predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kolikor ta zakon ne določa drugače. Baletnemu

plesalcu, ki je bil vključen v poklicno zavarovanje iz naslova zaposlitve na delovnem mestu baletnega plesalca, se za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do poklicne pokojnine in predčasne pokojnine oziroma starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja k dejanski zavarovalni dobi za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do poklicne pokojnine in predčasne pokojnine oziroma starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, doda polovica obdobja, v katerem je bil vključen v poklicno zavarovanje. Dodana doba iz prejšnjega stavka pomeni dodano dobo iz poklicnega zavarovanja skladno z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Višina prispevne stopnje za poklicno zavarovanje znaša 16 odstotkov od osnove.«.

13. člen

102.b člen se spremeni tako, da se glasi:

102.b člen

(financiranje projektov, izbranih pri institucijah zunaj Republike Slovenije)

»Javnim zavodom in drugim kulturnim izvajalcem se lahko, ne glede na določbe tega zakona, ki urejajo financiranje oziroma sklepanje pogodb v javnem interesu, ob upoštevanju nediskriminatorne in enakopravne obravnave javna sredstva dodelijo na podlagi neposredne pogodbe, če je predmet sofinanciranja kulturni projekt ali kulturni program, ki je sofinanciran iz proračuna Evropske unije in je bil izbran na javnem razpisu, ki ga je izvedla institucija zunaj Republike Slovenije.«.

Prehodne in končna določba

14. člen

Osebe, ki so ob uveljavitvi tega zakona zaposlene na delovnem mestu baletnega plesalca, imajo pravico do vplačila prispevka za poklicno zavarovanje in dodane dobe po tem zakonu od prvega dne v naslednjem mesecu po njegovi uveljavitvi.

Ne glede na 92.a člen zakona, prispevna stopnja za poklicno zavarovanje do 31. decembra 2016 znaša 12 odstotkov od osnove.

92.a člen zakona se uporablja neposredno brez sprememb in dopolnitev pokojninskega načrta, ki ureja poklicno zavarovanje.

15. člen

Postopki za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi in postopki za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po predpisih, ki so za vlagatelja ugodnejši.

16. člen

82.b člen zakona se uporablja od 1. januarja 2017.

17. člen

Nacionalni program za kulturo oziroma strategija kulturne politike v skladu s tem zakonom se sprejme najkasneje do izteka veljavnosti Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 (Uradni list RS, št. 99/13) z začetkom veljavnosti 1. januarja 2018.

18. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Državni zbor sprejme nacionalni program za kulturo oziroma strategijo kulturne politike kot strateški razvojni akt z veljavnostjo najmanj 8 let. Z nacionalni programom za kulturo oziroma strategijo kulturne politike se ugotovi vloga kulture v razvoju Slovenije in slovenskega naroda ter javni interes zanjo, opredeli področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, in predvidi usmeritve na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo. Daljši čas veljavnosti je potreben zaradi drugačnega ciklusa, ki ni vezan na mandate ministrov. Nacionalni program ne bo temeljil na numeričnih vrednostih, temveč na vprašanjih kaj je treba dolgoročneje narediti glede kulturne politike, zakonodaje in investicij. V primeru spremembe zakonodaje je potrebno spremljanje sprememb daljše časovno obdobje, da so vidni rezultati. Prav tako tudi kompleksnejša izvedba investicijskih projektov traja daljši čas. Znotraj obdobja, predvidenega za uresničevanje te strategije, bi minister za čas svojega mandata sprejel akcijski načrt, s katerim se določijo ukrepi (obseg in vrsto kulturnih dejavnosti), cilji, obseg sredstev in čas za njihovo uresničitev ter kazalci, po katerih se bo merilo njihovo doseganje.

Člen ureja veljavnost akcijskega načrta v primeru predčasnega prenehanja funkcije ministra.

K 2. členu

Določi se obdobje poročanja o izvajanju nacionalnega programa za kulturo, in sicer namesto poročanja na eno leto, za pretekli dve leti. Ob tem ostaja obstoječa ureditev glede letnega poročanja ministrstva Nacionalnemu svetu za kulturo RS, ki bo v skladu z drugo alinejo 17. člena ZUJIK-a letno podal mnenje o njegovem izvajanju. Vlada RS pa bo poročilo o izvajanju predložila državnemu zboru vsako drugo leto.

Predlog, da se obdobje poročanja državnemu zboru o izvajanju nacionalnega kulturnega programa podaljša iz enega na dve leti sledi razlogom podaljšanja veljavnosti nacionalnega programa iz 4 na 8 let.¹ Če sledimo dejstvu, da strateški premiki v obdobju štirih let niso zares uresničljivi (tudi, ker v tako kratkem času ni mogoče računati na znatna dodatna sredstva, ki bi jih omogočili), in je zato smiselno podaljšati obdobje trajanja nacionalnega programa, je na mestu tudi razmislek o smiselnosti dvoletnega poročanja o njegovem izvajanju. Podaljšanje poročevalskega obdobja bo vplivalo tudi na večjo informativno vrednost poročila. Namreč, o tem, ali se vrednosti kazalnikov gibljejo v načrtani smeri, je lažje presojati na podlagi podatkov več zaporednih let. Če bi bilo poročevalsko obdobje dve leti, bi imeli za prvo oceno na voljo tri podatke: vrednost v letu priprave NPK, v prvem letu izvajanja in v drugem letu izvajanja. Zanesljivost ocen o uresničevanju ciljev je zagotovo večja, če je na voljo daljša časovna vrsta podatkov, poleg tega pa se učinki marsikaterega novega ukrepa ne morejo pokazati takoj.

Ne glede na navedeno pa bo ministrstvo letno poročalo o izvajanju NPK Nacionalnemu svetu za kulturo in na ta način obveščalo civilno družbo ter prejelo odzive glede na izvajanje NPK.

K 3. členu

Javni skladi in javne agencije morajo sprejeti strateške načrte, h katerim ustanovitelj

¹ Če so cilji resnično strateški in ne le usmerjeni na izvajanje rednih nalog, niso uresničljivi v obdobju štirih let; enako velja za investicijske cikle (od idejne zamisli prek izdelave projekta in pridobitve dovoljenj ter gradnje do začetka izvajanja načrtovane dejavnosti v objektu) ter sistemske spremembe, ki pa preden so uvedene terjajo pripravo strategij in zakonodajnih predlogov, ki jih spremljajo dolgotrajni postopki usklajevanja z javnostmi in resorji.

poda predhodno mnenje. Če je ustanovitelj Republika Slovenija, poda predhodno mnenje Vlada Republike Slovenije. Z dopolnitvijo 22. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (v nadaljevanju: ZUJIK) se z namenom zagotovitve hitrejši obravnave strateških načrtov, odprave administrativnih ovir in dodatne birokracije predlaga, da k strateškimi načrtom, ko je ustanoviteljica javnega sklada ali javne agencije Republika Slovenija, poda predhodno mnenje ministrstvo, pristojno za kulturo. Z namenom pospešitve postopka in zagotavljanja pravočasnega sprejemanja strateških načrtov se določi 45 dnevni rok, v katerem mora ustanovitelj podati predhodno mnenje k strateškemu načrtu, sicer se šteje, da je mnenje pozitivno.

K 4. členu:

S spremembo 30. člena ZUJIK se jasneje opredelijo javni zavodi, ki se vpisujejo v evidenco javnih zavodov s področja kulture. Evidenca je namenjena le tistim javnim zavodom, ki so ustanovljeni in delujejo v skladu z določbami ZUJIK.

Način vodenja razvida bo še nadalje urejal podzakonski akt, se pa na ravni zakona, v skladu s predpisi s področja varstva osebnih podatkov, določi, kateri osebni podatki se vpisujejo v evidenco, določita pa se tudi obseg njihove uporabe in zagotavljanje njihovega varovanja.

Z namenom zagotavljanja ažurnosti vpisanih podatkov se določijo organi, ki so zavezani sporočati podatke in tudi 15-dnevni rok za njihovo posredovanje.

K 5. členu:

Javni zavod mora v skladu ZUJIK pridobiti k strateškemu načrtu predhodno mnenje ustanovitelja. Posledica nesprejetja strateškega načrta pa je razlog za razrešitev direktorja.

Če je ustanoviteljica javnega zavoda Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice izvaja Vlada RS. Strateški načrt je dokument vsebinske narave, katerega ustreznost in skladnost s predpisi ugotavlja ministrstvo, pristojno za kulturo, mnenje pa poda Vlada RS. Z namenom zagotovitve hitrejši obravnave strateških načrtov, odprave administrativnih ovir in dodatne birokracije se predlaga, da k strateškimi načrtom javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je država, poda mnenje ministrstvo, pristojno za kulturo. Z namenom pospešitve postopka in zagotavljanja pravočasnega sprejemanja strateških načrtov tako državnih kot občinskih javnih zavodov se predlaga določitev roka, v katerem mora ustanovitelj ali večinski financer podati predhodno mnenje. Če mnenje v roku 45 dni ni podano, se šteje, da je mnenje pozitivno.

Občinski javni zavodi so financirani oziroma imajo pogodbe o financiranju lahko sklenjene tudi s 15 občinami, ki niso ustanoviteljice in je njihov delež financiranja minimalen (npr. pod 2 %). Predlaga se, da predhodno mnenje k strateškemu načrtu javnega zavoda poda tista občina, ki ni ustanoviteljica javnega zavoda, vendar njen delež financiranja predstavlja največji delež. Enako se predlaga tudi za primere, kadar največji delež javnih sredstev prispeva država.

K 6. členu:

Na podlagi že izvedenih usposabljanj članov javnih zavodov se ugotavlja, da zadostuje usposabljanje članov svetov, ko so prvič imenovani za člana sveta javnega zavoda na področju kulture.

Članu sveta, ki se udeleži usposabljanja, se izda potrdilo o udeležbi, saj je neudeležba razlog za odpoklic. Iz istega razloga ministrstvo vodi evidenco o vseh opravljenih usposabljanjih. Zato člen določa vodenje evidence o udeležencih. Način vodenja evidence bo podrobneje uredil podzakonski akt, na ravni zakona pa se, v skladu s predpisi s področja varstva osebnih podatkov, določa, kateri osebni podatki se vpisujejo v evidenco, določata se tudi obseg njihove uporabe ter zagotavljanje njihovega varovanja.

K 7. členu:

Namen novega 78. a člena je predvsem v še večji meri omogočiti uresničevanje javnega interesa za kulturo, še posebej v kakšnih posebnih primerih. Javni interes za

kulturo pomeni interes skupnosti za kolikor je mogoče kakovostno, raznoliko in dostopno kulturno produkcijo, ki naj čim bolj verodostojno nagovarja posameznika in skupnost, sooblikuje in izraža identiteto skupnosti in predstavlja ključno obliko dialoga znotraj skupnosti in skupnosti s svetom okrog nje, kar predpostavlja ustvarjanje, zagotavljanje in posredovanje kulturnih dobrin, s katerimi se uresničuje razvoj slovenske kulture in Slovenije v celoti. Del uresničevanja javnega interesa za kulturo je tudi omogočanje seznanja slovenske javnosti s kulturnimi dobrinami oz. kakovostno kulturo sosednjih in drugih držav in narodov. Država v skrbi za kakovostno kulturno produkcijo in posredovanje v Sloveniji in drugod nastalih kulturnih dobrin zagotavlja tudi pogoje za dostopnost teh dobrin, pri čemer so bistvenega pomena tudi prostorski pogoji za izvajanje javnih kulturnih programov in projektov v javnem interesu, bodisi da gre za ustreznost prostora v povezavi s kulturno dejavnostjo, kot npr. tudi za povezovanje objektov kulturne dediščine s kulturno-umetniško produkcijo oz. za potrebe po ustrezni prostorski infrastrukturi, ko država sama ne razpolaga s takšno infrastrukturo.

Nov 78. a člen ureja možnost, da država ali lokalna skupnost za krajši ali daljši čas za izvajanje javnih kulturnih programov ali projektov v javnem interesu najameta nepremičnino v zasebni lasti in tako omogočita izvajanje programov ali projektov, ki zahtevajo specifično oblikovan prostor, ali ko sami v določenem okolju ne razpolagata z ustrežno infrastrukturo; lahko npr. tudi za izvedbo kakšnega festivala, lahko za časovno omejeno predstavitev kulture katere od prijateljskih držav, morda v času predsedovanja EU za širšo predstavitev kulture članic EU ali za kak drug podoben namen.

Na podlagi ugotovljenega javnega interesa se z lastnikom nepremičnine sklene najemna pogodba za obdobje, ki ne sme biti daljše od desetih let in se lahko na podlagi ponovno ugotovljenega javnega interesa podaljša. Najemno pogodbo v imenu države sklene minister, v imenu lokalne skupnosti pa župan.

Za morebitno oddajo nepremičnine iz prvega odstavka tega člena v upravljanje oziroma v najem javnemu zavodu ali drugim kulturnim izvajalcem se uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo oddajo oziroma najem javne kulturne infrastrukture javnim zavodom ali drugim kulturnim izvajalcem.

K 8. členu:

Naslov člena se zaradi preglednosti skrajša.

Člen izrecno določa, da lahko posameznik opravlja različne dejavnosti s področja kulture, ki so opredeljene v 4. členu ZUJIK, in se registrira za več poklicev, česar zakon doslej ni urejal. Z namenom odprave nejasnosti se določi, da se lahko posameznik registrira za več specializiranih poklicev hkrati.

Ustvarjalno delo je vezano na posameznika. Prav tako so pravice samozaposlenih v kulturi, ki jih lahko pridobijo na podlagi ZUJIK, vezane izključno na ustvarjalno delo posameznika, ki se ukvarja s samostojnim kulturnim poklicem. Narava njihovega samostojnega dela mora nedvoumno izhajati iz samega zakona. Samozaposleni v kulturi ne more zaposlovati drugih, zato se mora v izogib dvomom z zakonom to izrecno določiti.

Z novim sedmim odstavkom se skrajšuje postopek vpisa v razvid samozaposlenih v primerih, ko posameznik po izbrisu iz razvida ponovno poda vlogo za vpis z istim specializiranim poklicem za katerega je že bil registriran in je ta poklic ob ponovnem vpisu opredeljen v uredbi iz 86. člena zakona.

K 9. členu:

S spremembo drugega odstavka 82.a člena se poleg dodeljevanja kulturnih žepnin razširja možnost spodbujanja samozaposlovanja tudi z dodeljevanjem delovnih štipendij za samozaposlene v kulturi. Uvede se možnost dodeljevanja kulturnih žepnin in delovnih štipendij po postopku javnega poziva ali javnega razpisa, ki ju ZUJIK že ureja, kot možna postopka. Kulturna žepnina in delovne štipendije so namenjene samozaposlenim, vpisanim v razvid samozaposlenih v kulturi. Bistvena razlika je v tem, da je kulturna žepnina namenjena kot začetna spodbuda kateremukoli samozaposlenemu v kulturi (ne glede na reference ali starost), ki potrebuje zagonska

sredstva za začetek snovanja in/ali uresničevanja umetniškega projekta. Delovna štipendija pa je namenjena perspektivnim mladim ustvarjalcem, kakor tudi že uveljavljenim vrhunskim ustvarjalcem, da v obdobju enega leta na podlagi konkretnega delovnega načrta ustvarjajo in razvijajo nove projekte.

Kulturna žepnina

- upravičenci so vsi samozaposleni, vpisani v razvid samozaposlenih v kulturi (vsi tisti, ki je še niso prejeli, ne glede na starost ali reference);
- kulturna žepnina zagotavlja spodbudo za pripravo in/ali izvedbo kulturnih projektov samozaposlenih v kulturi;
- namenjena je sofinanciranju aktivnosti, ki so vsebinsko utemeljene in finančno realno ovrednotene ter pripomorejo k širitvi delovanja samozaposlenega v kulturi.

Delovna štipendija

- upravičenci so le tisti samozaposleni ustvarjalci, ki izpolnjujejo določene pogoje (vrhunskost referenc in/ali starostna omejitev);
- delovna štipendija nudi vrhunskim in/ali mladim ustvarjalcem možnost za raziskovanje, razvoj in ustvarjanje novih projektov;
- namen delovne štipendije je spodbujanje ustvarjalnega in raziskovalnega dela posebej nadarjenih in /ali mladih ustvarjalcev.

K 10. členu:

Slab položaj samozaposlenih v kulturi izhaja tudi iz neustreznega vrednotenja njihovega dela, zato se z novim 82.b členom predlaga minimalno plačilo, ki ga mora zagotoviti javni zavod za delo samozaposlenega v kulturi, kadar le-ta zanj opravlja delo v okviru programa ali projekta financiranega iz državnega proračuna. Pri določitvi minimalnega plačila se bodo upoštevali višina sofinanciranega deleža s strani državnega proračuna, vrsta in obseg dela, ter plačilo za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju, oziroma če primerljivega delovnega mesta ni, plačilo, določeno s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti. O višini plačila za delo se sporazumno s pogodbo dogovorita javni zavod in samozaposleni v kulturi. Samozaposleni je tisti, ki mora v okviru dogovora zahtevati ustrezno plačilo, javni zavod pa mu mora le-to zagotoviti. Financer, ki bo zagotavljal proračunska sredstva za izvedbo projekta ali programa javnega zavoda, bo preko nadzora skrbel za namensko porabo sredstev tako, da bo preverjal izvajanje te določbe in s tem posredno zagotavljal varstvo samozaposlenih v kulturi.

Samozaposleni v kulturi bo lahko v primeru, ko višina minimalnega plačila ne bo določena v skladu s tem členom, razliko uveljavljal neposredno pred pristojnim splošnim sodiščem.

K 11. členu:

Sprememba prvega odstavka 83. člena ZUJIK pomeni terminološko usklajitev z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12 in 39/13; v nadaljevanju: ZPIZ-2).

Podaljša se obdobje priznavanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna (v nadaljevanju: prispevki za socialno varnost) s treh let na pet. S predlagano spremembo bo samozaposleni v kulturi, ki je dopolnil starost 55 let, pridobil pravico do plačila prispevkov za socialno varnost do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, pri čemer se bosta ugotavljala le starostni pogoj in preteklo trajanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost, ne pa tudi izjemen kulturni prispevek samozaposlenega v zadnjem petletnem obdobju.

Institut, ki ga ureja četrti odstavek 83. člena je tehnično neizvedljiv in vsebinsko ne spada med pravice do plačila prispevkov za socialno varnost samozaposlenim v kulturi, zato se ustrezno spremeni in prestavi v novo 5. podpoglavje VII. poglavja ZUJIK.

Z namenom odprave administrativnih ovir in hitrejšega izvajanja drugega in tretjega odstavka 83. člena ZUJIK se določi, da lahko ministrstvo, pristojno za kulturo, z namenom ugotavljanja pogojev iz drugega in tretjega odstavka tega člena pridobi podatke od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

K 12. členu:

Poklicno zavarovanje baletnih plesalcev, ki ga je do sedaj urejal 83. člen ZUJIK se uredi v novem 5. podpoglavju VII. poglavja. Namesto dosedanje ureditve v ZUJIK, po kateri se prispevna stopnja za poklicno zavarovanje določi v pokojninskem načrtu poklicnega zavarovanja, se prispevna stopnja določi na ravni samega zakona, in sicer v višini 16 % s postopnim uvajanjem. Prispevna stopnja do 31. 12. 2016 znaša 12% od osnove.

Obveznosti in pravice iz poklicnega zavarovanja ureja Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Nov 92.a člen ZUJIK jasneje določa izjeme poklicnega zavarovanja baletnih plesalcev glede na 202. člen ZPIZ-2. Zavarovancu, ki je bil vključen v obvezno dodatno zavarovanje se od uveljavitve predlagane novele ZUJIK k dejanski zavarovalni dobi za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do predčasne pokojnine ali starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja namesto četrtna obdobja doda polovica obdobja, v katerem je bil vključen v poklicno zavarovanje. Dodana doba pomeni dodano dobo iz poklicnega zavarovanja skladno z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Višina prispevne stopnje za poklicno zavarovanje se določi na ravni ZUJIKa in znaša 16 odstotkov od osnove in ne v pokojninskem načrtu. Za pravice in obveznosti baletnih plesalcev iz poklicnega zavarovanja bodo še naprej veljali predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če ZUJIK ne določa drugače, med te predpise sodita tudi pokojninski načrt, ki ureja poklicno zavarovanje in pokojninski načrt, ki ureja izplačevanje poklicnih pokojnin.

K 13. členu:

Pred zadnjo novelo ZUJIK-E je ministrstvo, pristojno za kulturo že izvajalo sofinanciranje projektov, ki so bili izbrani na razpisih na ravni EU (v okviru programov EU Kultura in MEDIA; od leta 2014 dalje sta oba nekdanja programa združena v program Ustvarjalna Evropa) s sklepanjem neposrednih pogodb (kar omogoča 106.j člen Zakona o javnih financah), saj je vsebinski izbor projektov izvedla že Izvajalska agencija EU za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA). Kljub skrajšanem postopku s sklepanjem neposrednih pogodb je bilo poskrbljeno za transparentno in enakopravno obravnavo vseh izvajalcev, ki so uspešno kandidirali na ravni EU.

Zadnja novela ZUJIK je za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih EU, določila, da je za sofinanciranje teh projektov treba izvesti javni poziv. S tem je prišlo do nepotrebnih dodatnih administrativnih bremen, saj se za financiranje enega projekta zahteva izpeljava dveh postopkov. V praksi se je pokazalo, da je postopek sedaj precej daljši in strankam nalaga dodatne obveznosti, dodeljene posamične vsote pa ne presegajo 5.000 EUR. Zaradi navedenega predlagamo sklepanje neposrednih pogodb, kot to omogoča ZJF, ob upoštevanju nediskriminatorne in enakopravne obravnave.

K 14. členu:

Predhodna določba ureja uveljavitev dodane dobe po tem zakonu ter zvišane stopnje prispevka za poklicno zavarovanje baletnih plesalcev. Osebe, ki so ob uveljavitvi tega zakona zaposlene na delovnem mestu baletnega plesalca, imajo pravico do vplačila prispevka za poklicno zavarovanje in dodane dobe po tem zakonu od prvega dne v naslednjem mesecu po njegovi uveljavitvi. Uveljavitev spremenjene dodane dobe in višine prispevka s prvim dnem v naslednjem mesecu po uveljavitvi tega zakona je operativno-tehnične narave, saj upošteva dejstva, da je osnova za plačilo prispevkov plača oziroma nadomestilo plače, višine prispevka ni mogoče spremeniti tekom meseca, tako da bi bilo treba od ene osnove obračunati prispevek po dveh različnih

stopnjah.

16-odstotna prispevna stopnja se uveljavi postopoma, in sicer od 1. 1. 2017 dalje. Od uveljavitve tega zakona do 31. 12. 2016 se določi 12-odstotna prispevna stopnja.

Za uveljavitev sprememb v zvezi s podaljšanjem dodane dobe po tem zakonu ter zvišanem stopnje prispevka za poklicno zavarovanje baletnih plesalcev ni treba spreminjati pokojninskega načrta, ki ureja poklicno zavarovanje, saj se določbe tega zakona uporabljajo neposredno.

K 15. členu:

Postopki za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi in postopki za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna, začeti pred uveljavitvijo zakona, se bodo obravnavali različno, vendar na način, ki bo za posameznega vlagatelja ugodnejši.

K 16. členu:

Člen določa začetek uporabe določbe 82.b člena s 1. 1. 2017.

K17. členu

Člen določa začetek uporabe določb, vezanih na sprejem nacionalnega programa za kulturo oziroma strategijo kulturne politike.

K 18. členu:

Člen določa začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1.1. Nacionalni program za kulturo

10. člen

(nacionalni program za kulturo)

Nacionalni program za kulturo je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz zgodovinsko doseženega položaja kulture in s katerim se ugotovi vlogo kulture v razvoju Slovenije in slovenskega naroda ter javni interes zanjo, opredeli področja kulture, kjer se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, načrtuje investicije v javno kulturno infrastrukturo, postavi cilje in prioritete kulturne politike in določi čas za njihovo uresničitev ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje.

Nacionalni program za kulturo predvidi usmeritve na področju investicij ter pravne, finančne in organizacijske usmeritve, ki so potrebne za njegovo uresničitev na državni in lokalnih ravneh.

Nacionalni program za kulturo se sprejema za obdobje štirih let, pri čemer vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje.

13. člen

(poročanje)

Vlada vsako leto najpozneje do konca meseca junija predloži državnemu zboru poročilo o izvajanju nacionalnega programa za kulturo v preteklem letu z oceno rezultatov. Vlada lahko predlaga spremembe in dopolnitve nacionalnega programa za kulturo kadarkoli v času njegove veljavnosti, predlog sprememb in dopolnitev lahko poda tudi skupaj s poročilom državnemu zboru.

22. člen

(nosilec javnega interesa)

Javni interes iz 8. člena tega zakona uresničujejo država in lokalne skupnosti samostojno ali pa ustanovijo za izvajanje posamičnih nalog javne sklade ali javne agencije.

Nosilci javnega interesa delujejo na podlagi zakonodaje, nacionalnega oziroma lokalnega programa za kulturo, strateškega načrta, programa dela ter letnega izvedbenega načrta, ki obsega finančni načrt z obrazložitvijo.

Javna agencija in javni sklad morata imeti strateški načrt za obdobje petih let, pri čemer lahko načrt vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Strateški načrt obsega programske usmeritve, organizacijske usmeritve, opredelitev investicij in investicijskega vzdrževanja ter kadrovski načrt. Javna agencija oziroma javni sklad mora k strateškemu načrtu pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja. Strateški načrt sprejme direktor javne agencije oziroma javnega sklada s soglasjem sveta javne agencije oziroma nadzornega sveta javnega sklada. Če direktor ne sprejme strateškega načrta do izteka veljavnosti prejšnjega, je to razlog za njegovo razrešitev.

30. člen

(evidenca javnih zavodov na področju kulture)

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi evidenco javnih zavodov na področju kulture, ki jih je ustanovila država, lokalne skupnosti ali druge osebe javnega prava. Podatke, ki se vpisujejo v

evidenco in način obveščanja ministrstva, podrobneje določi minister.

35. člen

(naloge direktorja)

Naloge direktorja so:

- organizira delo javnega zavoda,
- sprejema strateški načrt,
- sprejema program dela,
- sprejema akt o organizaciji dela po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu,
- sprejema akt o sistemizaciji delovnih mest po predhodnem mnenju, reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu,
- sprejema kadrovski načrt,
- sprejema načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja,
- sprejema druge akte, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem javnega zavoda,
- poroča ustanovitelju in svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje javnega zavoda,
- pripravi letno poročilo,
- sklepa zavodsko kolektivno pogodbo, če jo zavod ima,
- in druge naloge, določene z ustanovitvenim aktom.

K aktom iz druge, tretje, četrte, pete, šeste, sedme in enajste alineje prejšnjega odstavka daje soglasje svet javnega zavoda.

Strateški načrt iz prvega odstavka tega člena je dokument srednjeročnega razvojnega načrtovanja, ki upošteva cilje in prioritete nacionalnega oziroma lokalnega programa za kulturo, program dela pa je njegov letni izvedbeni načrt, katerega sestavni del je finančni načrt.

Strateški načrt se sprejme za obdobje petih let, pri čemer lahko vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Strateški načrt javnega zavoda obsega programske usmeritve in predviden obseg programa, organizacijske usmeritve, opredelitev investicij in investicijskega vzdrževanja ter podlage za kadrovski načrt, ki vključujejo tudi predvidene zunanje sodelavce. K strateškemu načrtu je treba pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja in financerja javnega zavoda. Če direktor ne sprejme strateškega načrta do izteka veljavnosti prejšnjega, je to razlog za njegovo razrešitev.

Financer javnega zavoda je lokalna skupnost ali država, ki financira javni zavod in hkrati ni njegova ustanoviteljica.

42. člen

(svet)

Javni zavod ima svet, ki ga sestavljajo predstavniki ustanovitelja, ki jih izmed strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, financ in pravnih zadev imenuje ustanovitelj, in predstavniki delavcev zavoda, ki imajo najmanj enega člana in največ do ene tretjine članov v svetu zavoda.

Svet ima naslednje naloge:

- nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda,

- spremlja, analizira in ocenjuje delovanje javnega zavoda,
- predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanovitelja,
- ocenjuje delo direktorja,
- daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnem načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi, ter nadzira njihovo izvajanje,
- daje soglasje k cenam javnih kulturnih dobrin,
- daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja,
- sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,
- odloča o pritožbah delavcev, ki se nanašajo na pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev iz delovnega razmerja,
- opravlja druge naloge v skladu z aktom o ustanovitvi javnega zavoda.

Član sveta se mora vsako leto udeležiti programa usposabljanja, katerega vsebino, obseg in način izvedbe določi minister. Usposabljanje izvaja ministrstvo, pristojno za kulturo. Član sveta se mora prvega usposabljanja udeležiti najpozneje v roku šestih mesecev od nastopa mandata. Člana sveta, ki se programa usposabljanja ne udeleži v skladu s tem členom, se razreši oziroma odpokliče.

Z aktom o ustanovitvi javnega zavoda se podrobneje določi sestavo in način delovanja sveta.

82. člen

(vpis v razvid samozaposlenih v kulturi pri ministrstvu, pristojnem za kulturo)

Samostojno poklicno opravljanje kulturnih dejavnosti se registrira po splošnih predpisih.

Če posameznik izpolnjuje posebne pogoje iz tega člena, se lahko namesto po splošnih predpisih registrira pri ministrstvu, pristojnem za kulturo, tako da se vpiše v razvid samozaposlenih v kulturi.

Pogoji za vpis v razvid iz prejšnjega odstavka so:

- da kandidat opravlja samostojno specializiran poklic na področjih iz 4. člena tega zakona in ni uživalec pokojnine,
- da ima ustrezno strokovno izobrazbo oziroma z dosedanjim delom izkazuje, da je usposobljen za opravljanje te dejavnosti.

Kdor prvič po končanem študiju zaprosi za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi, se vpiše pod naslednjimi pogoji:

- da njegovi študijski dosežki obetajo pomembno delovanje na področju kulture, ali ko gre za poklic, ki ga je zaradi kadrovskih potreb v kulturi potrebno posebej podpirati (deficitarni poklic) in
- da od zaključka študija oziroma strokovnega izpita, če je ta predpisan z zakonom, nista minili več kot dve leti.

Samozaposlen v kulturi sklepa v okviru svoje registrirane dejavnosti pogodbe civilnega prava. Kadar posameznik opravlja tudi dejavnosti, ki ne sodijo v kulturno dejavnost iz prve alineje tretjega odstavka tega člena, jih ne sme opravljati kot samozaposlen v kulturi, ampak po splošnih predpisih.

Kadar so določeni za opravljanje posamezne kulturne dejavnosti posebni pogoji, lahko prične

posameznik iz tega člena z delom, ko je izdana pravnomočna odločba o njihovem izpolnjevanju.

82.a člen

(spodbude za samozaposlovanje)

Samozaposlenim v kulturi, katerih dohodki iz dejavnosti v preteklem letu niso presegli zneska 14.679 eurov ali so v tekočem letu prvič vpisani v razvid samozaposlenih v kulturi, ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko zagotovi izvajanje računovodstva.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vsako leto objavi javni poziv za dodelitev kulturnih žepnin, namenjenih podpori izvedbe projektov samozaposlenih v kulturi. Samozaposleni v kulturi lahko prejme kulturno žepnino v skladu s tem členom pod pogoji, ki se določijo v besedilu javnega poziva. Za izvedbo javnega poziva in sklenitev pogodbe o financiranju se smiselno uporabljajo določbe IV. in V. poglavja tega zakona.

Poleg ukrepov iz prvega in drugega odstavka tega člena se lahko podprejo tudi drugi ukrepi, namenjeni spodbujanju ustvarjalnosti ter povečanju učinkovitosti podpornega poslovnega in inovativnega okolja za samozaposlene v kulturi. Za izvedbo financiranja ukrepov se smiselno uporabljajo določbe IV. in V. poglavja tega zakona.

Samozaposleni v kulturi lahko za čas zadržanosti z dela zaradi bolezni, ki traja najmanj 31 delovnih dni, prejme dnevno nadomestilo za delovne dni do vključno 30. delovnega dne bolezni. Nadomestilo lahko prejme največ za enkratno zadržanost z dela zaradi bolezni v posameznem letu. Dnevno nadomestilo dodeli ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi vloge samozaposlenega v kulturi, ki jo poda najkasneje 90. dan po nastopu zadržanosti z dela. Višina dnevnega nadomestila za tekoče leto določi vlada do 31. januarja tekočega leta.

83. člen

(pravica do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna)

Samozaposleni v kulturi lahko zaprosijo za pridobitev pravice do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obvezno zdravstveno zavarovanje ter za starševsko varstvo in za zaposlovanje od najnižje pokojninske osnove za socialno in zdravstveno zavarovanje iz državnega proračuna v primerih, ko njihovo delo pomeni izjemen kulturni prispevek v zadnjih treh letih ali ko gre za poklice ali dejavnosti, ki jih je potrebno zaradi kadrovskih potreb v kulturi posebej podpirati (deficitarni poklic), če delo samozaposlenega v zadnjih treh letih pomeni prispevek k razvoju področja, ki ga zajema ta poklic.

Pravica iz prejšnjega odstavka se podeljuje za tri leta z možnostjo ponovnih podeljevanj. Ne glede na prejšnji stavek pravica iz prejšnjega odstavka samozaposlenemu v kulturi preneha po samem zakonu naslednji dan, ko izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

Ne glede na prejšnji odstavek se samozaposlenemu v kulturi, ki je dosegel starost najmanj 50 let in zaprosi za pravico do plačila prispevkov, ter:

- izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka tega člena in
 - mu je bila do vložitve vloge priznana pravica do plačila prispevkov iz državnega proračuna v skupnem trajanju najmanj 20 let, pri čemer se v to obdobje vštevata tudi čas zaposlitve v javnih zavodih s področja kulture,
- prizna pravico do plačila prispevkov za socialno zavarovanje vse do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

Za pravice in obveznosti iz pokojninskega zavarovanja veljajo predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kolikor ta zakon ne določa drugače. Baletnemu plesalcu, ki je bil vključen v poklicno zavarovanje iz naslova zaposlitve na delovnem mestu baletnega plesalca, se za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do predčasne pokojnine ali starostne

pokojnine iz obveznega zavarovanja, k dejanski zavarovalni dobi, za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do predčasne pokojnine ali starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, doda polovica obdobja, v katerem je bil vključen v poklicno zavarovanje. Višina prispevka za poklicno zavarovanje se določi v pokojninskem načrtu poklicnega zavarovanja, odobrenega na podlagi določb zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

102.b člen

(financiranje projektov, izbranih pri institucijah zunaj Republike Slovenije)

Javnim zavodom in drugim kulturnim izvajalcem se lahko za izvedbo kulturnega projekta ali kulturnega programa, ki je sofinanciran iz proračuna Evropske unije in je bil izbran na javnem razpisu, ki ga je izvedla institucija zunaj Republike Slovenije, dodelijo tudi proračunska sredstva države ali lokalne skupnosti na podlagi izvedenega javnega poziva.